

Kunnanhallitus

Aika 13.11.2023 klo 15:05 - 17:56

Paikka Lempäälä -talo Rusthollari

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 265	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 266	Pöytäkirjan tarkastajat	4
§ 267	10052 Punaportin asemakaava ja asemakaavan muutos	5
§ 268	Kaavoitusohjelma 2024	8
§ 269	Rakennesuunnitelma 2040+	9
§ 270	Vuoden 2023 talousarvion tarkistaminen	15
§ 271	Sopeutusohjelman 2024-2026 valmistelu ja tavoitteista päättäminen	17
§ 272	Lempäälän Vesi Oy:n lainantakaus keskuspuhdistamoon johtavan siirtoviemärin ja Saikan alueen vesihuollon rakentamiseen	21
§ 273	Lempäälän Lämpö Oy:n lainantakaus kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon	26
§ 274	Konsernijohtoon omistajaohjaus, Lempäälän Vuokrakodit Oy / hallituksen jäsenen ja puheenjohtajan nimeäminen	32
§ 275	Konsernijohtoon omistajaohjaus, Lempäälän Lämpö Oy / Lempäälän Energia Oy:n hallituksen jäsenen nimeäminen	34
§ 276	Kunnanvaltuuston 30.8.2023, 27.9.2023 ja 25.10.2023 pidettyjen kokousten päätösten täytäntöönpano ja laillisuus	36
§ 277	Vastaus valtuustoaloitteeseen vaikuttamistoimielinten asiantuntemus käyttöön	37
§ 278	Vastaus valtuustoaloitteeseen työryhmä- tai valiokuntatyöskentelyn kautta käsiteltävästä väestöennustekeskustelusta	40
§ 279	Lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset	43
§ 280	Ilmoitusasiat	44
§ 281	Kunnanjohtajan ajankohtaiset asiat	45

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Päivänen Maria Aspila Riina Huhtala Anita Huhtala Pasi Hämäläinen Totti Korkatti Mika Kuisla Johanna Rajamäki Minna Österberg Pauliina Viitanen Mikko Ojala Carita	Puheenjohtaja 1. varapuheenjohtaja Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Varajäsen Varajäsen	§ 267-281
Poissa	Niemi Veijo Virtanen Kari		
Muu	Träskbäck Jocka Petäkoski-Hult Tuula Saikkonen Jani Hämäläinen-Ylikahri Maikki Lehikoinen Hannele Heidi Rämö Riina Kivistö Teija Mäkelä Kari Auvinen	kvalt.pj. kvalt.1.vpj. kvalt.2.vpj. kvalt.3.vpj. kvalt.4.vpj. Kunnanjohtaja Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä Asiantuntija, kaavoituspäällikkö Asiantuntija, talousjohtaja	poissa § 273 § 265-269 § 270-273

Allekirjoitukset

Maria Päivänen
puheenjohtaja

Riina Kivistö
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

265 - 281

Pöytäkirjan tarkastus Lempäälä 15.11.2023

Mikko Viitanen
pöytäkirjantarkastaja

Anita Huhtala
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito Lempäälässä 16.11.2023
Hallintojohtaja Riina Kivistö
julkisessa tietoverkossa

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 265

Kunnanhallituksen kokouksen laillisuuden edellytyksenä on, että kokouskutsu on kunnanhallituksen päättämällä tavalla toimitettu jäsenille ja, että saapuvilla on enemmän kuin puolet jäsenistä kuntalain 103 §:n edellyttämällä tavalla.

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Lempäälän kunta		Pöytäkirja	17/2023	4
Kunnanhallitus	§ 266	13.11.2023		

Pöytäkirjan tarkastajat

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 266

Kunnanhallitus on kokouksessaan 7.8.2023 § 193 päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta ja nähtävänä pitämisestä.

Tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan 15.11.2023 ja pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa (www.lempaala.fi) sekä Lempäälä - talolla 16.11.2023 lähtien.

Päätösehdotus Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Veijo Niemi ja Anita Huhtala.

Päätös Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Mikko Viitanen ja Anita Huhtala.

Yhdyskuntalautakunta	§ 48	12.04.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 186	13.12.2022
Kunnanhallitus	§ 267	13.11.2023

10052 Punaportin asemakaava ja asemakaavan muutos

Yhdyskuntalautakunta 12.04.2022 § 48

Valmistelija kaavoitusarkkitehti Soili Lampinen

Punaportin alueelle osoitetaan 43 erillispientalon tonttia, joista 38 on rakentamattomia ja niistä 34 on Lempäälän kunnan maalla. Lisäksi kunnan maalle tulee kolme rivitalotonttia joiden yhteispinta-ala on noin yksi hehtaari. Alueen arvioitu asukasmäärä on noin 250 asukasta. Rauhalantien katualuetta levennetään, jotta katua voidaan parantaa ja katualueelle voidaan rakentaa erillinen kevytliikenteen väylä. Kaava-alueella ei ole erityisiä luonnon tai rakennetun ympäristön arvoja, eikä myöskään ympäristön häiriötekijöitä. Joukkoliikenteen pysäkeille ja lähimpiin päiväkoteihin on pohjoisimmilta tonteilta matkaa vajaa kilometri, päivittäistavarakauppaan noin kilometri ja Kuljun kouluun noin puolitoista kilometriä.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 5 §:n mukaan toimitielin on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: kaavoitusarkkitehti Soili Lampinen, puh. 050 3839 656

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää asettaa kaavaluonnoksen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat alustavat lausunnot.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Yhdyskuntalautakunta 13.12.2022 § 186

Valmistelija kaavoitusarkkitehti Soili Lampinen

Suunnittelualue sijaitsee Kuljussa Rauhalantien varrella. Se on kooltaan noin 10 ha. Suunnittelualue osoitetaan pientaloalueeksi, jolla on noin 1,1 ha asuinpienalojen korttelialuetta (AP) ja 41 erillispientalon tonttia (AO), joista 37 on rakentamattomia. Rauhalantien katualuetta levennetään, jotta katua voidaan parantaa mm. rakentamalla sen varteen erillinen kevyen liikenteen väylä.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 7 §:n kohdan 22 mukaan toimitielin on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja Soili Lampinen puh. 050 3839 656

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö
------------	--------------------

Yhdyskuntalautakunta	§ 48	12.04.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 186	13.12.2022
Kunnanhallitus	§ 267	13.11.2023

Päätösehdotus Yhdyskuntalautakunta päättää asettaa kaavaehdotuksen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot

Päätös Yhdyskuntalautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 267
139/10.02.03/2021

Valmistelija vs. kehittämisarkkitehti Melina Avelin

Punaportin asemakaavan suunnittelualue sijaitsee Kuljussa Rauhalantien varrella. Noin 10 hehtaarin kokoiselle alueelle on osoitettu erillispientalo- sekä rivitalotontteja, ja niiden arvioidaan houkuttelevan yhteensä noin 250 asukasta. Asemakaavan laatimiseen on ryhdytty Lempäälän kunnan aloitteesta. Kunnanhallitus päätti vuonna 2021, että Punaportti lisätään kaavoitusohjelman A-ryhmään. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa pientaloasuminen alueella sekä varata tilaa Rauhalantien parantamistoimenpiteille ja kevyen liikenteen väylän lisäämiselle.

Alueella on viisi yksityisomistuksessa olevaa rakennusta. Muuten alue koostuu rakentamattomasta metsätalousmaasta, jota on avohakattu viimeisen 10-15 vuoden aikana. Lempäälän kunta omistaa suurimman osan suunnittelualueesta. Alueella ei ole vielä voimassa olevaa asemakaavaa lukuun ottamatta pohjoisosaa, jossa on yksi erillispientalon tontti, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia rakennuksia, pysäköintialue, virkistysaluetta ja katualuetta.

Lempäälän strateginen yleiskaava astui voimaan elokuussa 2021, ja siinä Punaportin alue on määritelty taajamahelmen alueeksi. Lisäksi Kuljun asemakylällä on potentiaalinen rautatieseisakkeen sijainti. Suunnittelualueella on voimassa myös Kuljun-Marjamäen-Moision-Keskustan osayleiskaava, joka vahvistettiin 17.12.2001. Osayleiskaavan mukaan suunnittelualue on pääasiassa pientalovaltaista asuntoaluetta ja virkistysaluetta.

Yhdyskuntalautakunta päätti kaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilleasettamisesta 12.10.2021. Kaavaehdotusta pidettiin yleisesti nähtävillä 21.12.2022 – 29.1.2023.

Lisätietoja vs. kehittämisarkkitehti Melina Avelin puh. 040 489 4943

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää hyväksyä 10052 Punaportin asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ja siihen laaditut vastineet.

Päätös Kunnanhallitus päätti hyväksyä 10052 Punaportin asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ja siihen laaditut vastineet.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Pauliina Österberg saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 15.11.

Yhdyskuntalautakunta	§ 48	12.04.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 186	13.12.2022
Kunnanhallitus	§ 267	13.11.2023

Otteet Alueen maanomistajat
ELY

Tiedoksi Kaavoitus

Liitteet

- Liite 1 Liite_1_oas
- Liite 2 Liite_3_Havainnekuvat
- Liite 3 Liite_4_Palaute_luonnoksesta
- Liite 4 10052 Punaportti asemakaavan seurantalomake hyväksyminen 10.10.2023
- Liite 5 10052 Punaportti kaavakartta hyväksyminen 6.11.2023
- Liite 6 10052 Punaportin liito-oravakartoitus 9.5.2022
- Liite 7 10052 Punaportin hulevesiselvitys 23.11.2022
- Liite 8 10052 Punaportti luontoselvitys 4.10.2021
- Liite 9 10052 Punaportin palaute ehdotuksesta 6.11.2023
- Liite 10 10052 Punaportti selostus hyväksyminen 6.11.2023

Kaavoitusohjelma 2024

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 268
769/10.02.02/2023

Maankäytön suunnittelu on laatinut esityksen kaavoitusohjelmaksi vuodelle 2024. Kaavoitusohjelmalla ohjataan strategisten tavoitteiden toteutumista maankäytön suunnittelussa. Ohjelma ottaa kantaa kaavojen priorisointiin, resurssointiin ja aikataulutukseen. Ohjelma palvelee tontinluovutuksen, infran rakentamisen ja palvelutuotannon suunnittelun aikataulutusta.

Esitys kaavoitusohjelmaksi vuodelle 2024 sisältää sekä tekeillä olevat asema- ja yleiskaavat, että käynnistettäväksi suunniteltavat uudet kaavahankkeet.

Ryhmä A on vuoden aikana kaikissa tilanteissa eteenpäin vietävät kaavat. Ryhmä B on resurssien salliessa eteenpäin vietävät kaavat. Ryhmään A on esitetty sisällytettäväksi kaavat, joita pidetään kunnan elinvoimaisuudelle erityisen tärkeitä. Tällaisiksi on katsottu kaavat, joilla edistetään yritys- tai elinkeinotoimintaa, tai julkista palvelua, tai joilla tuotetaan merkittävä määrä uusia asuntoja.

Jotta päätöksenteossa voidaan arvioida ohjelman vaikuttavuutta strategian toteuttamisessa, on esitetty arvio asukasmäärästä sekä kunnan maanomistuksen määrästä. Samalla on esitetty arvio rakentumisen kohdentumisesta eri vuosille. Ajankohta tarkentuu tontinluovutus suunnitelmassa. Arvion on tarkoitus palvella yhteensovittamista palvelujen ja infrastruktuurin toteuttamisen kanssa.

Asuntokaavoissa etusijalle on esitetty kaavat, joissa asuntoja syntyy asemanseuduille, joukkoliikenteen varrelle, ja kunnan luovutettavaksi.

Hallintosäännön mukaan kaavoja voi niiden merkittävyyden mukaan hyväksyä yhdyskuntalautakunta, kunnanhallitus tai kunnanvaltuusto. On esitetty arvio hyväksyvistä tahosta. Hyväksyvä taho määritellään kaavan käynnistämispäätöksen yhteydessä, tai päivitetään vireillä olevissa kaavoissa prosessin aikana.

Liite: Kaavoitusohjelma vuodelle 2024

Lisätietoja: kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä, puh. 044 486 3418

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy kaavoitusohjelman vuodelle 2024 ja antaa kaavoitusohjelman tiedoksi yhdyskuntalautakunnalle.

Päätös
Tiedoksi
Liitteet

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Yhdyskuntalautakunta

Liite 11 Kaavoitusohjelma 2024

Kunnanhallitus § 210
Kunnanhallitus § 269

21.08.2023
13.11.2023

Rakennesuunnitelma 2040+

Kunnanhallitus 21.08.2023 § 210

Valmistelija yleiskaavoittaja Sini Suontausta

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä on pyytänyt lausuntoja Rakennesuunnitelma 2040+ luonnoksesta kaupunkiseudun kunnilta ja sidosryhmiltä.

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040+ tarkastelee kaupunkiseutua toiminnallisena kokonaisuutena. Kaupunkiseudun rakennesuunnitelmalla on useita tehtäviä. Se on kuntien yhteinen viesti asukkaille, yrityksille, sijoittajille ja valtiolle siitä, millaista kaupunkiseutua haluamme rakentaa.

Asiantuntijavalmistelun ja poliittisen ohjauksen lisäksi seudun asukkaat ovat osallistuneet päivitykseen. Myös elinkeinoelämän asiantuntijuutta on hyödynnetty valmistelussa. Kuntien valtuustojen hyväksytyä rakennesuunnitelman 2040+ käynnistyy valtion ja kaupunkiseudun MAL-sopimuksen 2024–2027 valmistelu.

Suunnitelman tavoitteet kytkeytyvät kolmeen kestävyyteen – ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen kestävyyteen. Ratkaisuja kuvataan kolmella teemakartalla: Arki (lumoava arki), Rakenne (fiksi kasvu) sekä Elinkeinot ja yhteydet (maailmalle avoin) ja niiden perusteluista. Arjen kartta esittää seudullisesti merkittävät keskukset, kestävän liikkumisen, palvelujen sijoittumisen ja seudun sini-vihreän verkoston. Rakenteen kartta kuvaa kasvun kohdentumisen, asuinalueiden eriytymisen ehkäisyn sekä vahvan joukkoliikenteen vyöhykkeen. Elinkeinot ja yhteydet -kartalla tarkastellaan seudullisesti merkittävät yritysalueet, työpaikkakeskittymien painopisteet sekä kansallinen ja kansainvälinen saavutettavuus ja liikenneyhteydet. Lopuksi esitetään koostekartta keskeisimmistä painotuksista. Kartat ovat yleispiirteisiä ja nojaavat aiemmin hyväksytyihin rakennesuunnitelmiin. Niiden tarkoitus on korostaa ajankohtaisia teemoja, jotka kaipaavat erityistä huomiota.

Lempäälän lausunto

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040+ luonnos määrittelee asetettujen tavoitteiden mukaisesti hyvin nykytilannekuvan sekä esittää ansiokkaasti tulevaisuuden ratkaisuja ja jatkotoimenpiteitä, joiden avulla kaupunkiseudun aktiivinen kehittäminen on mahdollista tulevaisuudessa.

Lempäälän kunta näkee kuitenkin tarpeelliseksi tarkastella vielä muutamaa asiaa, joilla on vaikutusta koko kaupunkiseudun tulevaisuuden kehitykselle, ennen kuin rakennesuunnitelma 2040+ viedään hyväksymiskäsittelyyn.

Arki

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 210
§ 269

21.08.2023
13.11.2023

Rakennesuunnitelmassa on osoitettu keskusten välinen ekologinen, vapaa-ajan ja virkistysverkosto, jossa ekologiset ja virkistysverkoston laadukäytävät erotellaan toisistaan. Viherrakenteen kehittämisen laadullinen tavoite on seudun keskustojen kytkeminen toisiinsa virkistys- ja ekologisilla yhteyksillä. Lempäälä pitää tärkeänä huomioida, että rakennesuunnitelma on kuntien yhteinen vapaaehtoinen suunnitteluväline, ja jotta siihen voidaan sitoutua, se ei voi olla ristiriidassa oikeusvaikutteisten kaavojen kanssa. Varsinaisen kunnan rakenteen sisällä tapahtuvien ekologisten ja virkistysreitien suunnittelu on tehtävä asemakaavoituksella, koska nyt esitetyllä rakennesuunnitelman tarkkuustasolla tullaan haastaviin kysymyksiin ja mahdollisiin ristiriitoihin voimassa olevien oikeusvaikutteisten kaavojen kanssa. Ekologisen, vapaa-ajan ja virkistysverkoston suunnittelussa rakennesuunnitelmatasolla on syytä painottaa yhteistä tahtotilaa edellyttäviä kuntarajoja ylittäviä verkoston osia sekä isojen väylien estevaikutusta vähentäviä toimenpiteitä.

Elinkeinot ja yhteydet

Päärata kytkee koko seudun pääkaupunkiseutuun ja kasvukäytävään, ja sen kehittäminen ja lisäraiteet ovat edellytys sille, jotta saadaan jo hyvin ruuhkaiselle radanosalle mahtumaan uusia asemia ja lisää liikennettä. Nyt Elinkeinot ja yhteydet -kartalla on osoitettu olemassa oleva lähijunaliikenne -yhteys pääradalle ja kehittyvä lähijunaliikenne -yhteyksiä järjestelyratapihalle ja oikoradalle, vaikka tämä ei taida olla edes tavoitteena. Nuolimerkinnoilla on rakennesuunnitelman ulkoreunoilla poispäin rakennesuunnitelman alueesta osoitettu kehitettävät valtakunnalliset ratayhteydet. Merkinnoista saa helposti sellaisen kuvan, että nykyistä päärataa Lempäälän kohdalla ei tarvitsisi ollenkaan kehittää ja että se palvelisi jo nyt hyvin lähijunaliikennettä, mikä ei pidä paikkansa. Pääradan kehittämistarve, niin lähijunaliikenteen kuin muunkin junaliikenteen osalta, tulisi osoittaa selkeästi rakennesuunnitelman kartoilla.

Rakennesuunnitelman yksi tavoitteista on ollut vastata teollisuuden tilatarpeisiin kaupunkiseudulla. Lempäälässä tarkastellut työpaikka-alueet Marjamäessä ja Tikinmaalla eivät kuitenkaan ole päässeet rakennesuunnitelmaan, vaikka ovat maakuntakaavan mukaisia työpaikka-alueita ja tarkasteltu Suurteollisuuden tilaa vievät investoinnit -selvityksessä (Business Tampere). Maakuntakaavan ratkaisut tulee toimia rakennesuunnitelman pohjana ja sen mukaiset työpaikka-alueet tulee olla mukana myös rakennesuunnitelmassa teollisuuden ja työpaikkatoimintojen alueina.

Tämä pykälä tarkistetaan kokouksessa.

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 1 §:n kunnanhallitus vastaa kaavoituksesta ja kunnan edunvalvonnasta ja on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä, 044 4863418, teija.makela@lempaala.fi ja yleiskaavoittaja Sini Suontausta, 041 7302523, sini.suontausta@lempaala.fi

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 210
§ 269

21.08.2023
13.11.2023

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa selostusosan mukaisen lausunnon Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman 2040+ luonnoksesta.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Anita Huhtala esitti, että lausuntoon tehdään seuraava lisäys: ”Yrittäjäalueiden suunnittelussa on ensisijaisesti nojattava olemassa olevaan infraan ja varauduttava myös siihen, ettei valtatie 3:n oikaisua välttämättä toteuteta. Pirkkalan ja Lempäälän välisen yrittäjäalueen kaavoituksessa on huomioitava ekologinen verkosto ja seudun asukkaiden virkistysmahdollisuudet rakennesuunnitelmaa laajempina.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty yksi muutosehdotus, mutta sitä ei ole kannatettu, joten se raukeaa kannattamattomana. Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen päätökseksi on tullut pohjaehdotus.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Tiedoksi

Tampereen kaupunkiseutu (kirjaamo@tampereseutu.fi), yhdyskuntalautakunta, yhdyskuntajohtaja, projektijohtaja, kaavoituspäällikkö, yleiskaavoittaja

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 269
481/10.00.00/2023

Tausta

Tampereen kaupunkiseudun valtuustot hyväksyivät kaupunkiseudulle ensimmäisen rakennesuunnitelman vuonna 2010, joka tähtäsi vuoteen 2030. Suunnitelma tarkistettiin vuonna 2015, jolloin tähtäin oli vuosi 2040. Seutuhallitus käynnisti rakennesuunnitelman päivitystyön 27.4.2022 ja hyväksyi ehdotuksen Rakennesuunnitelma 2040 + lähetettäväksi kuntiin käsittelyyn kokouksessaan 25.10.2023.

Rakennesuunnitelma 2040+ raportti muodostuu selostuksesta ja kolmesta teemakartasta (Arki, Rakenne sekä Elinkeinot ja yhteydet) sekä koontikartasta. Rakennesuunnitelma nojaa seutustrategiaan Vehreä metropolimme 2040.

Tarkoitus

Rakennesuunnitelmalla linjataan kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen ratkaisuja yli kuntarajojen seudullista elinvoimaa korostaen. Suunnitelman runkona on seudullisesti merkittävä maankäyttö ja siihen kytkeytyvä liikennejärjestelmä. Poliittisena tahdonilmauksena suunnitelman tarkoitus on vahvistaa kuntien sitoutumista omalla kaavoituksellaan seudullisiin linjauksiin. Rakennesuunnitelma on myös kaupunkiseudun viesti maakunnalliseen suunnitteluun. Rakennesuunnitelmalla tuetaan lisäksi seudun ja valtion välistä MAL-sopimusmenettelyä. Rakennesuunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen.

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 210
§ 269

21.08.2023
13.11.2023

Lähtökohdat

Lähtökohta-analyysin mukaan aiempien rakennesuunnitelmien ratkaisut ovat jalkautuneet hyvin kuntien kaavoitukseen ja liikenteen suunnitteluun kaupunkiseudulla. Näin ollen rakennesuunnitelman päivitys laaditaan edellisissä rakennesuunnitelmissa tehtyjen yhdyskuntarakenteeseen liittyvien valintojen päälle, niitä kunnioittaen ja tarkentaen sekä toimintaympäristön muutokset huomioiden. Työ pohjaa seudullisiin erillissuunnitelmiin mm. asumisesta, kestävästä liikkumisesta ja liikkumattomuudesta, sopeutumisesta ilmastomuutokseen sekä viherverkosta ja elinkeinojen suurinvestoinneista. Selvitykset on esitetty suunnitelman tausta-aineistona.

Valmistelu

Työtä ovat ohjanneet kunnanhallitusten yhteiskokouksessa 10.1.2023 hyväksytyt tavoitteet:

1. Eheyttämme yhdyskuntarakennetta
2. Kehitämme keskustoja ja keskuksia
3. Parannamme asuinympäristöjen kauneutta, laatua ja monipuolisuutta
4. Vahvistamme elinkeinoelämää ja kansainvälisyyttä
5. Lisäämme kestävästä liikkumisesta
6. Suunnittelemme palveluja ja palveluverkkoa seudullisesti
7. Vahvistamme vetovoimaista vehreyttä
8. Huomioimme energiamurroksen

Rakennesuunnitelma koottiin kolmessa vaiheessa seutustrategian painopisteiden pohjalta. Lumoava arki teemassa käsiteltiin seudullisesti merkittävä keskusverkko, kestävä liikkuminen, palveluiden sijoittumisen periaatteet ja siniviherverkoston kehittäminen. Fiksun kasvun teemassa käsiteltiin joukkoliikennejärjestelmä, väestönkasvu ja sen kohdentaminen sekä asuinalueiden eriytymisen ehkäisy. Maailmalle auki teemassa käsiteltiin seudullisesti merkittävät yritysalueet, työpaikkakeskittymisen painopisteet sekä kansallinen ja kansainvälinen savutettavuus.

Lausunnot

Rakennesuunnitelma 2040 + luonnoksesta pyydettiin lausuntoja kaupunkiseudun kunnilta, viranomaisilta ja kehittäjäorganisaatioilta 2.6-22.8.2023. Lausunnoissa rakennesuunnitelman tavoitteita pidettiin perusteltuina, ja niiden toimeenpanoon saatettiin yleisesti sitoutua. Rakennesuunnitelman kokonaisvaltaisuutta pidettiin myös yleisellä tasolla onnistuneena. Kannanotoissa nousi esille viherrakenne ja rakennesuunnitelman rooli sen kehittämisessä. Lisäksi tunnistettiin ristiriitoja rakennesuunnitelman osoittaman kasvun ja kestävyuden samoin kuin elinkeinoelämän ja viherverkoston välillä.

Lausunnoissa tuotiin myös esille, että rakennesuunnitelma ei ole kaikilta osiltaan maakuntakaavan mukainen. Kantaa otettiin voimassa olevan maakuntakaavan puolesta, kuin myös näkemyksiä huomioitavaksi uudella maakuntakaavakerroksella.

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 210
§ 269

21.08.2023
13.11.2023

Lausunnoissa esitettiin vain vähän konkreettisia muutosehdotuksia tai vaatimuksia liittyen rakennesuunnitelman sisältöihin. Muutokset liittyivät karttamerkintöjen selitteisiin sekä joidenkin alue- tai yhteysmerkintöjen muuttamiseen. Myös lähijunaliikenteen verkko nousi kommenteissa esille.

Lausunnoissa otettiin lisäksi kantaa seudullisen kehittämisen priorisointiin ja toimeenpanovaiheen ohjelmointiin. Rakennesuunnitelman vaikutusten arvioinnin todettiin olevan yleispiirteinen ja kiinnittävän vain vähän huomiota taloudellisiin vaikutuksiin.

Seutuhallitus käsitteli lausunnot, hyväksyi lausuntovastineet ja tehdyt korjaukset raportin selostustekstiin ja kartoille kokouksessaan 25.10.2023

Päätöksenteko

Seutuhallitus esittää, että kaupunkiseudun kunnat hyväksyvät Rakennesuunnitelman 2040+ -raportin sisältäen kartat valtuustoissa.

Rakennesuunnitelma 2040+ tiivistelmä

Tampereen kaupunkiseudun 3. rakennesuunnitelma ”Vehreä metropolimme” on kaupunkiseudun kuntien yhteinen tahtotila seudun tulevaisuuden ratkaisuksista. Edellinen rakennesuunnitelma on vuodelta 2015.

Tampereen kaupunkiseutu kasvaa ja kehittyy toiminnallisena kokonaisuutena. Kuntien yhteiset rakennesuunnitelmat ovat vuodesta 2010 vahvistaneet seudun elinvoimaa osoittamalla seudullisesti merkittävät ratkaisut ja yhteistyön tarpeet. Rakennesuunnitelmat ovat pohjautuneet seutustrategioihin ja linjanneet yhdyskuntarakennetta eheyttämisen, keskustojen kehittämisen, joukkoliikenteen, asuntotuotannon ja väestönkasvun osalta.

Rakennesuunnitelman 2040 päivityksen käynnistyessä kaupunkiseudulla on vahva kaavatilanne, mikä on työn keskeinen lähtökohta. Kuntien yleiskaavat on uudistettu tukemaan rakennesuunnitelmaa ja seudulliset ratkaisut viety maakuntakaavaan. Toinen lähtökohta on seudullisten erillisuunnitelmien ja selvitysten hyvä ajantasaisuus.

Edelliset rakennesuunnitelmat ovat toteutuneet hyvin väestön kasvun, asuntotuotannon määrän ja vahvan joukkoliikenteen käynnistymisen osalta. Jatkossa elinkeinoelämän maankäyttö sekä asumisen ja asuin- ympäristöjen laatu kaipaavat vahvempaa yhteistyötä. Myös kestävän liikkumisen eteen tulee tehdä vielä paljon työtä. Rakennesuunnitelman päivityksessä on huomioitu myös nousevina teemoina luontoekosysteemi, asuinalueiden eriytyminen ja uusi teollisuus. Seutustrategia Vehreä metropolimme 2040 on myös vaikuttanut päivityksen sisältöön.

Rakennesuunnitelman 2040+ tavoitteet kytkeytyvät kolmeen kestävyys- – ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen kestävyys- Kaupungit ja kunnat ovat avaintoimijoita kestävän siirtymän toteuttamisessa paikallisin ratkaisuin. Kahdeksan tarkempaa tavoitetta nojaavat edellisen rakennesuunnitelman tavoitteisiin.

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 210
§ 269

21.08.2023
13.11.2023

Ratkaisuja kuvataan kolmella teemakartalla: Arki, Rakenne sekä Elinkeinot ja yhteydet. Arjen kartta esittää seudullisesti merkittävät keskuksat, kestävän liikkumisen, palvelujen sijoittumisen ja seudun sini-vihreän verkoston. Rakenteen kartta kuvaa kasvun kohdentumisen, asuinalueiden eriytymisen ehkäisyn sekä vahvan joukkoliikenteen vyöhykkeen. Elinkeinot ja yhteydet -kartalla tarkastellaan seudullisesti merkittävät yritysalueet, työpaikkakeskittymien painopisteet sekä kansallinen ja kansainvälinen saavutettavuus ja liikenneyhteydet. Lopuksi esitetään koostekartta keskeisimmistä painotuksista. Kartat ovat yleispiirteisiä ja nojaavat aiemmin hyväksytyihin rakennesuunnitelmiin. Niiden tarkoitus on korostaa ajankohtaisia teemoja, jotka kaipaavat erityistä huomiota.

Kaupunkiseudun rakennesuunnitelmalla on useita tehtäviä. Se on kuntien yhteinen viesti asukkaille, yrityksille, sijoittajille ja valtiolle siitä, millaista kaupunkiseutua haluamme rakentaa.

Yhdessä tekeminen on yhtä tärkeää kuin sen tuotoksena syntynyt lopputulos. Asiantuntijavalmistelun ja poliittisen ohjauksen lisäksi seudun asukkaat ovat osallistuneet päivitykseen. Myös elinkeinoelämän asiantuntijuutta on hyödynnetty valmistelussa. Valmistelun loppuvaiheessa rakennesuunnitelmaluonnos on ollut lausuttavana kaupunkiseudun kunnissa ja sidosryhmillä.

Kuntien valtuustojen hyväksyttyä rakennesuunnitelman 2040+ käynnistyy valtion ja kaupunkiseudun MAL-sopimuksen 2024-2027 valmistelu. Rakennesuunnitelma on oikeusvaikutukseton.

Lisätietoja kunnanjohtaja Heidi Rämö, puh. 040 133 7803

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy Rakennesuunnitelman 2040+ -raportin sekä siihen sisältyvät kartat.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Anita Huhtala esitti, että rakennesuunnitelmasta poistetaan Puskiasta moottoritien viittaukset ja kartamerkinnot.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että Anita Huhtalan tekemä muutosehdotus raukeaa kannattamattomana ja kunnanhallituksen päätökseksi tulee pohjaehdotus.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen 15.54.

Otteet

Seutuhallitus

Tiedoksi

Kunnanjohtoryhmä, Kaavoitus

Liitteet

Liite 12 Rakennesuunnitelma 2040+ esittelydiat

Vuoden 2023 talousarvion tarkistaminen

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 270
634/02.02.02/2023

Valmistelija: talousjohtaja Kari Auvinen

Yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 7.11.2023 päättänyt esittää, että lautakunnan alaista talousarvion käyttötalousosaa tarkistetaan alle selostetuilta osin.

Syyskuun muutostalousarviossa ei vielä tuotu esitykseen muutoksia tontinmyyntien tuottoarvioihin, vaan tuotiin vasta esille, että syksyn markkinatilanne näyttää, mihin tuottoarviot jäävät. Markkinatilanne on alhaalla ja rakentamisen heikko suhdanne näkyy myös merkittävästi rakennusvalvonnan lupatuloissa. Sen sijaan maa-alueiden vuokratuottojen tuloarvio on hieman ylittymässä. Esitettävät tuloarvioiden muutokset ovat:

- Vähennetään -230 000 euroa maksutuottoja rakennusvalvonnan tehtäväalueella.
- Vähennetään -930 000 euroa maa-alueiden myyntivoittotoitoista tontti- ja mittauspalvelujen tehtäväalueella.
- lisätään +65 000 euroa maa-alueiden vuokratuottoihin tontti- ja mittauspalvelujen tehtäväalueella

Kohonneiden markkinakorkojen kustannusvaikutusta leasingkustannuksiin pyrittiin korjaamaan jo elo-syyskuussa valmistellulla muutostalousarviolla, jolloin leasing-kuluihin lisättiin 230 000 euron lisämääräraha. Arvion jälkeen korkokustannukset ovat vielä nousseet, jonka vuoksi tilat ja rakennuttamisen tehtäväalueelle esitetään vielä 150 000 euroa lisämäärärahaa.

- lisätään +150 000 euroa kiinteistöleasing-vuokrakuluihin tilata- ja rakennuttaminen tehtäväalueelle

Yhdyskuntalautakunnan esittämien muutosten toimintakatetta heikentävä kokonaisvaikutus on -1 245 000 euroa.

Kuntaliitto on lokakuun lopussa pystynyt tarkentamaan Lempäälän kuntakohtaista verotuloennustetta siten, että valtaosa yhdyskuntalautakunnan tehtäväalueelle esitettävistä talousarviomuutoksista voidaan kattaa 2023 verotuloarvioiden korotuksilla seuraavasti:

- lisätään kunnan tuloveron tuottoarvioon + 600 000 euroa
- lisätään yhteisöveron tuottoarvioon + 400 000 euroa

Edellä selostettujen talousarviomuutosten jälkeen arvio vuoden 2023 vuosikatearvioksi muuttuu runsaasta 12,2 milj. eurosta 12,0 milj. euroon. Samalla arvioitu ylijäämä tilivuodelta 2023 muuttuu 2,4 milj. eurosta vajaaseen 2,2 milj. euroon.

Esitystä valmisteltaessa on pystytty myös arvioimaan vuoden 2023 toteumaennustetta lokakuun lopun kirjanpilotiedon ja loppukuukausien

Kunnanhallitus

§ 270

13.11.2023

ennustetun toteuman perusteella. Ottaen huomioon nyt esitettävät talousarviomuutokset käyttötalouden toimintakate olisi kokonaisuutena toteutumassa muutetun talousarvion mukaisesti ja että muutetun talousarvion mukainen noin 2 milj. euron ylijäämä vuodelle 2023 toteutuisi. Tulosenustetta esitellään yksityiskohtaisemmin erillisellä liitteellä kunnanhallituksen kokouksessa ja se oheistetaan myös kunnanvaltuuston kokousmateriaaliin.

Lisätietoja, talousjohtaja Kari Auvinen, 050 68148

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy talousarviotarkistukset vuoden 2023 talousarvioon selostusosan mukaisesti.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen saapui kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 15.54.

Liitteet

Liite 13 Talousarvion muutokset marraskuu 2023 ja tulosenuste 2023 - oheismateriaali

Sopeutusohjelman 2024-2026 valmistelu ja tavoitteista päättäminen

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 271
781/02.00/2023

Valmistelijat kunnanjohtaja Heidi Rämö, talousjohtaja Kari Auvinen,
johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Lempäälän kunnanvaltuusto päätti 25.10.2023 § 94 käynnistää kokonaistalouden sopeutusohjelman valmistelun taloussuunnitelmakauden alijäämäisyyskehityksen katkaisemiseksi. Päätöksessä todettiin, että sopeutusohjelma sisältää myös tuloveroprosentin korottamisen.

Sopeutusohjelman käynnistämisen taustalta löytyvät talouden muutospaineeet, jotka tulevat Lempäälän kuntaorganisaation ulkopuolelta. Suomen julkistalouden kokonaistilanne on erittäin haastava johtuen mm. hyvinvointialueuudistuksesta, tehdyistä palkkaratkaisuista, sodan aiheuttamasta inflaatio- ja korkokehityksestä sekä näiden yhteisvaikutuksesta. Nämä vaikutukset kohdistuvat myös Lempäälään. Lisäksi hyvinvointialueuudistuksen tarkentuneet vaikutukset valtionosuuksien tuloarvioon vähentävät Lempäälän valtionosuuksia 2,4 miljoonalla eurolla vuoteen 2023 nähden.

Sopeutusohjelman 2024-2026 tavoitteista päättäminen

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on seuraavan vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Syksyn 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä on todettu, että kunnan vuosittainen alijäämä taloussuunnitelmavuosina 2024-2026 on ilman suuntaa korjaavia toimenpiteitä noin 6 miljoonaa euroa.

Sopeutusohjelman valmistelun tavoitteena on löytää ne säästötoimet, rakenteelliset muutokset, lisätulonlähteet ja veroprosenttiratkaisut, joiden yhteisvaikutuksena Lempäälän kunnan talous saadaan tasapainoon. Säästötoimien ja rakenteellisten muutosten tarkoituksena on vähentää kunnan menoja, kun taas lisätulonlähteillä ja veroprosenttiratkaisuilla pyritään kunnan tulojen lisäämiseen. Kunnanhallitus päättää, missä suhteessa sopeutusohjelman valmistelussa etsitään menoja vähentäviä ja tuloja lisääviä sopeutustoimia.

Taloussuunnitelmakauden alijäämäisyyskehityksen katkaiseminen edellyttää käytännössä sitä, että vuoden 2026 talousarvio ei ole enää alijäämäinen. Sopeutusohjelman aikataulutavoitteeseen pääsemiseksi valtuuston tulee päättää sopeutusohjelmasta huhtikuussa 2024. Valtuuston päätöksen jälkeen toimivaltaiset toimielimet ja viranhaltijat toimeenpaneuvat yksittäiset sopeutustoimet siten, että niiden vaikutus on todettavissa viimeistään vuoden 2026 talousarviossa.

Kunnanjohtajan esitys käyttötalouden sopeutustoimien jakautumisesta:

Sopeutustoimet, joista sopeutusohjelma koostuu	Eurotavoite
A) Säästötoimenpiteet	Yhteensä 3 miljoonaa euroa
B) Rakenteelliset muutokset	
C) Lisätulonlähteet	0,2 miljoonaa euroa
D) Veroprosentit	2,8 miljoonaa euroa
Yhteensä	6 miljoonaa euroa

Todettakoon, että valtuusto on jo päättänyt tuloveroprosentin korottamisesta vuodelle 2024 lokakuun kokouksessaan (25.10.2023 § 94). Arvio juuri päätetyn tuloveroprosentin korotuksen vuosittaisesta vaikutuksesta kunnan tuloihin on 2,8 miljoonaa euroa. Tämä vaikutus huomioidaan huhtikuussa valtuuston päätettäväksi valmisteltavassa sopeutusohjelmassa. Tästä huolimatta myös muut verolajit sisältyvät sopeutusohjelman valmisteluun.

Käyttötalouden menojen vähentämisen ja tulojen lisäämisen lisäksi sopeutusohjelman yhteydessä tarkastellaan myös kunnan investointeihin liittyvää edunvalvontaa. Kunnan investointisuunnitelmaan 2024-2026 sisältyvät hankkeet kustantavat kunnalle yli 67 miljoonaa euroa. Kunnanhallituksen talousarvioseminaarissa 5.-6.10.2023 näistä tunnistettiin noin 18,7 miljoonaa euroa määräraharavauksia, joihin voidaan hakea rahoitusta ulkopuolisista tuki- ja avustuslähteistä. Mikäli näihin kunnan investointeihin tavoitellaan 30 % ulkoisen rahoituksen osuutta, kunnan kustannukset vähenisivät noin 5,6 miljoonaa euroa ja kunnan kustannettava osuus jäisi 13,1 miljoonaa euroon. Edunvalvonnassa onnistuminen heijastuisi kunnan talouteen vähenevänä velanoton tarpeena ja vähenevinä korkokustannuksina.

Lisäksi sopeutusohjelman valmistelussa huomioidaan kertaluonteiset lisätulonlähteitä tuovat toimenpiteet ja niiden vaikutus kunnan velanottoon.

Sopeutusohjelman 2024-2026 valmistelu ja siihen osallistuminen

Sopeutusohjelma valmistellaan koko kuntaorganisaation yhteisvoimin. Sopeutustoimien tunnistamisessa ja ideoinnissa hyödynnetään henkilöstöä osallistavia menetelmiä. Lisäksi sopeutusohjelmaa koskeva työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta käynnistetään jo sopeutusohjelman valmistelun alkuvaiheessa. Kunnan YT-ryhmässä käsitellään yhteistoimintalain mukaisesti henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia, palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita sekä kaikkia niitä toimia, joilla on henkilöstövaikutuksia.

Kokonaisvastuu sopeutusohjelman poliittisesta valmistelusta on kunnanhallituksella, joka tekee lopullisen esityksen sopeutusohjelman sisällöstä valtuustolle. Sopeutusohjelman poliittinen valmistelu koostuu 1) sopeutustoimien tunnistamisesta ja ideoinnista, 2) sopeutustoimien valitsemisesta jatkovalmisteluun ja 3) lopullisesta sopeutusohjelmaesityksestä.

Valmistelun ensimmäisessä vaiheessa syntyy luettelo kaikista ideoiduista ja esitetyistä sopeutustoimista ja niiden karkeista kustannusarvioista. Myös kunnan luottamushenkilöt voivat osallistua sopeutustoimien tunnistamiseen

ja ideoimiseen. Luottamushenkilöt voivat esittää tarkasteltavia sopeutustoimia sähköisen kyselylomakkeen kautta. Ideointiin tarkoitettu sähköinen kyselylomake on myös kunnan vaikuttamistoimielinten käytettävissä (nuorisovaltuusto, seniorineuvosto, vammaisneuvosto).

Valmistelun toisessa vaiheessa kunnanhallitus käsittelee luettelon sopeutustoimista ja päättää, mitkä sopeutustoimet etenevät jatkovalmisteluun (kunnanhallituksen ”välipäätös”). Jatkovalmisteluun etenevistä sopeutustoimista luodaan tarkemmat kustannus- ja vaikutusarvioinnit.

Valmistelun kolmannessa vaiheessa kunnanhallitus päättää niistä sopeutustoimista, joita se esittää sisällytettäväksi valtuuston päätettävään sopeutusohjelmaan.

Valtuuston tahtotilaa sopeutusohjelman sisällöksi tunnustellaan erityisesti valtuustoryhmien puheenjohtajille järjestettävissä erillistapaamisissa ennen kunnanhallituksen välipäätöstä sekä ennen kunnanhallituksen esitystä lopulliseksi sopeutusohjelmaksi. Lisäksi sopeutusohjelman valmistelun tilannetta esitellään valtuustolle erillisissä iltakouluissa.

Toimivalta: Hallintosäännön 5. luvun 1 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalain 39 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Heidi Rämö, puh. 040 133 7803, talousjohtaja Kari Auvinen, puh. 050 68148

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää ohjata sopeutusohjelman 2024-2026 valmistelua siten, että

- tavoitteena on, että vuoden 2026 talousarvio ei ole alijäämäinen
- sopeutusohjelma koostuu vuosittaisilta käyttötalouden kokonaisvaikutuksiltaan 6 miljoonan euron sopeutustoimista, jotka jakautuvat 3 miljoonaa euroa kattaviin säästökohteisiin ja rakenteellisiin muutoksiin, 200 000 euroa tuottaviin lisätulonlähteisiin ja 2,8 miljoonan euron veroprosenttituottoihin
- sopeutusohjelmassa otetaan kantaa myös toimenpiteisiin, joilla investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä hallitaan
- sopeutusohjelma tuodaan valtuuston päätettäväksi huhtikuun 2024 kokoukseen

Käsittely

Keskustelun kuluessa kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että päätösehdotuksen kohta kaksi on seuraavanlainen: ”- sopeutusohjelma koostuu vuosittaisilta käyttötalouden kokonaisvaikutuksiltaan 6 miljoonan euron päätösperusteisista sopeutustoimista, jotka jakautuvat 3 miljoonaa euroa kattaviin säästökohteisiin ja rakenteellisiin muutoksiin, 200 000 euroa tuottaviin lisätulonlähteisiin ja 2,8 miljoonan euron veroprosenttituottoihin”

Kunnanhallitus

§ 271

13.11.2023

Päätös

Kunnanhallitus päätti ohjata sopeutusohjelman 2024-2026 valmistelua siten, että

- tavoitteena on, että vuoden 2026 talousarvio ei ole alijäämäinen
- sopeutusohjelma koostuu vuosittaisilta käyttötalouden kokonaisvaikutuksiltaan 6 miljoonan euron päätöspäätöksistä sopeutustoimista, jotka jakautuvat 3 miljoonaa euroa kattaviin säästökohteisiin ja rakenteellisiin muutoksiin, 200 000 euroa tuottaviin lisätulonlähteisiin ja 2,8 miljoonan euron veroprosenttituottoihin
- sopeutusohjelmassa otetaan kantaa myös toimenpiteisiin, joilla investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä hallitaan
- sopeutusohjelma tuodaan valtuuston päätettäväksi huhtikuun 2024 kokoukseen

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 16.56-17.08. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi kokouksen osallistujat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tiedoksi

kunnan johtoryhmä, talousprosessi

Kunnanhallitus	§ 227	18.09.2023
Kunnanvaltuusto	§ 90	27.09.2023
Kunnanhallitus	§ 272	13.11.2023

Lempäälän Vesi Oy:n lainantakausta keskuspuhdistamoon johtavan siirtoviemärin ja Saikan alueen vesihuollon rakentamiseen

Kunnanhallitus 18.09.2023 § 227

Valmistelijat talousjohtaja Kari Auvinen, johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Lempäälän Vesi Oy pyytää kunnan takausta 1,2 miljoonan euron lainalle. Laina kohdentuu siirtoviemärin rakentamiseen ja Saikan alueen vesihuollon rakentamiseen.

Lempäälän Veden lainantakaushakemuksen mukaan yhtiön investointeja kuormittaa valmistautuminen jätevesien johtamiseen Tampereen Seudun keskuspuhdistamoon sen aloittaessa toimintansa loppuvuodesta 2025. Siirtoviemäriä pitää rakentaa vuosittain noin 1,5 miljoonalla eurolla, jotta se valmistuu määräajassa. Tällä hetkellä siirtoviemäristä on rakennettu noin 70 %.

Lisäksi kaava-alueiden vesihuoltoon täytyy investoida tulevana vuosina todella runsaasti. Esimerkiksi Saikan asemakaava-alueen vesihuollon rakentaminen maksaa noin 800 000 euroa.

Lempäälän Veden tarkoituksena on rahoittaa siirtoviemärin rakentamista ja Saikan alueen vesihuoltoinvestointeja 10 vuoden laina-ajalle kilpailutettavalla investointilainalla, joka edellyttää kunnan omavelkaisen lainantakauksen. Lempäälän Vesi Oy:n hallitus on välittänyt kuntaan asiaa koskevan pyynnön 25.8.2023. Lempäälän Vesi on täydentänyt rahoituspyyntöään 31.8.2023 ja yhtiö esittää lainantakauksen vastavakuudeksi vastaavansuuruista yrityskiinnitystä.

Haettava laina perustuu Lempäälän Vesi Oy:n talousmalliin, joka on laadittu Lempäälän Vesi Oy:n perustamisen yhteydessä vuonna 2019 ja jota yhtiö on päivittänyt viimeksi tänä vuonna. Talousmallin mukaan vuonna 2023 yhtiö nostaa 1,2 miljoonan euron lainan ja vuosina 2024-2026 yhtiö nostaa noin (1) miljoonan euron lainan vuosittain. Tämän jälkeen lainan ottoa ei tarvittaisi, mikäli taloustilanne kehittyi suotuisasti.

Kunnan omassa valmistelussa on tiedostettu, että yleinen uusrakentamisen taantuma vaikuttaa yhtiön lähivuosien talouteen ja investointien rahoittamiseen siten, että liittymismaksujen pienemmän kertymän johdosta yhtiö joutuu kattamaan yli 3 miljoonan euron vuosi-investoinneistaan suunniteltua enemmän uuslainanotolla.

Tällä hetkellä Lempäälän Vesi käyttää Lempäälän kunnan konsernitililimiittiä. Limiittiä on käytössä keskimäärin noin 1,5 miljoonaa euroa. Lempäälän Vesi lyhentää entisiä lainoja tänä vuonna 867 000 eurolla. Vuonna 2022 yhtiö nosti 1 miljoonan euron edestä uutta lainaa ja lyhensi vanhoja lainoja noin 750 000 eurolla.

Kunnanhallitus	§ 227	18.09.2023
Kunnanvaltuusto	§ 90	27.09.2023
Kunnanhallitus	§ 272	13.11.2023

Lempäälän kunnan rahoitusratkaisu

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Lempäälän Vesi Oy on Lempäälän kunnan täysin omistama kuntakonsernin tytäryhtiö. Yhtiön takauspyynnössä kuvatut investointikohteet perustuvat Lempäälän kunnanvaltuuston hyväksymiin päätöksiin seudulliseen keskuspuhdistamoon liittymisestä ja Saikan alueen infratoteutuksesta ja ne ovat myös aikatauluiltaan jo sidottuja. Investointikohteet ovat Lempäälän kunnan kannalta perusteltuja ja takauksen myöntämiselle ei ole tämän johdosta estettä.

Lainan takaaminen ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Lainan takaamiseen ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä ja lisäksi yhtiö esittää takaukselle asianmukaista vastavakuutta, joka on yritys kiinnitys.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Kunnan tulee huomioida nämä valtioneuvoston päätökset myös tytäryhtiön lainan takaamiseen liittyvissä ratkaisuissa (HE 268/2014, s. 231). Toimi sisältää valtioneuvoston päätöksen, jos kaikki tunnusmerkit täyttyvät samanaikaisesti: 1) julkisia varoja kanavoidaan yrityksiin/taloudelliseen toimintaan, 2) etu on valikoiva eli tuki kohdistuu vain tiettyyn yritykseen tai tiettyihin yrityksiin, 3) toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja 4) toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (TEM 2014, EU:n valtioneuvoston päätökset).

Vesihuoltotoiminta on lakiin perustuvaa, markkinoita vääristämätöntä toimintaa. Lempäälän Vesi Oy:n toiminta on kunnan toimialaan kuuluvaa ja lainantakauksen kohteena olevat investoinnit toteuttavat vesihuollon palvelun saatavuutta eli tehtävää, josta kunnan tulee vesihuoltolain 6 §:n mukaisesti huolehtia. Lempäälän Veden tuottama vesihuolto muodostaa alueellaan luonnollisen monopolin, eikä lainantakauksella ole siten kilpailua vääristävää vaikutusta. Näin ollen lainantakaus ei sisällä valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.

Lisäksi kyseessä ei lähtökohtaisesti ole valtioneuvoston päätöksen mukainen, jos kunnan takaus ei tuo etuja yhtiölle – eli jos takaus luodaan ehdoilla, jotka yksityinen toimija voisi markkinatalouden tavanomaisin ehdoin hyväksyä (HE 268/2014). Takauksesta tulee näin ollen maksaa markkinaperusteinen hinta ja takausprovisioksi esitetään 0,7 %.

Kunnanvaltuuston takauspäätöksen jälkeen Lempäälän Vesi kilpailuttaa investointilainan. Kilpailutuksen jälkeen kunnanhallitus merkitsee tiedoksi

Kunnanhallitus	§ 227	18.09.2023
Kunnanvaltuusto	§ 90	27.09.2023
Kunnanhallitus	§ 272	13.11.2023

kilpailutetun lainan ehdot. Todettakoon, että takauspäätöksen täytäntöönpano ei ole mahdollista ilman kunnanvaltuuston takauspäätöksen lainvoimaa (KHO:2012:9).

Lempäälän Vesi Oy:n toimialana on vesihuoltotoiminnan harjoittaminen laissa kunnille kulloinkin asetettujen velvollisuuksien mukaisesti. Yhtiö voi tarjota ja myydä vesihuoltotoimintaan liittyviä palveluita myös muille kuin osakkeenomistajille. Palveluiden tuottamiseen sisältyy myös vesihuoltorakenteiden ja muun kunnallistekniikan suunnittelu, rakentaminen ja rakennuttaminen. Yhtiö voi myös harjoittaa muuta vesihuoltotoimintaan liittyvää suunnittelu- ja käyttötoimintaa sekä alan neuvontaa ja konsultointia ja näitä toimintoja palvelevaa ja tukevaa muuta liiketoimintaa. Yhtiö voi ostaa, myydä ja hallita kiinteää ja irtainta omaisuutta.

Toimivalta: kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Lisätietoja kunnanjohtaja Heidi Rämö, heidi.ramo@lempaala.fi, 040 133 7803

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto

1. myöntää Lempäälän Vesi Oy:lle siirtoviemärin ja Saikan alueen vesihuollon rakentamisen investointilainaan enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen 10 vuoden laina-ajalle sisältäen lainan pääoman, koron, mahdolliset viivästyskorot ja perimiskulut sekä muut lainan liitännäiskulut
2. hyväksyy takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen
3. päättää periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 17.58.

Otteet

Lempäälän Vesi Oy:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja

Tiedoksi

kunnan talouspalvelut

Kunnanvaltuusto 27.09.2023 § 90

Kunnanhallitus	§ 227	18.09.2023
Kunnanvaltuusto	§ 90	27.09.2023
Kunnanhallitus	§ 272	13.11.2023

Päätösehdotus	<p>Kunnanvaltuusto</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. myöntää Lempäälän Vesi Oy:lle siirtoviemärin ja Saikan alueen vesihuollon rakentamisen investointilainaan enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen 10 vuoden laina-ajalle sisältäen lainan pääoman, koron, mahdolliset viivästyskorot ja perimiskulut sekä muut lainan liitännäiskulut 2. hyväksyy takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen 3. päättää periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
Päätös	<p>Kunnanvaltuusto</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. myönsi Lempäälän Vesi Oy:lle siirtoviemärin ja Saikan alueen vesihuollon rakentamisen investointilainaan enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen 10 vuoden laina-ajalle sisältäen lainan pääoman, koron, mahdolliset viivästyskorot ja perimiskulut sekä muut lainan liitännäiskulut 2. hyväksyi takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen 3. päätti periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
Otteet	Lempäälän Vesi Oy:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja
Tiedoksi	kunnan talouspalvelut

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 272
637/02.05.06/2023

Valmistelija talousjohtaja Kari Auvinen

Valtuusto päätti 27.9.2023 § 90 myöntää Lempäälän Vesi Oy:n investointilainalle enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen. Tämän jälkeen Kuntarahoituksen lakiosasto on tarkentanut kuntien takauspäätösten sanamuotovaadetta yksityiskohtaisemmaksi.

Kuntarahoitus on ilmoittanut, että he eivät voi myöntää 1,2 miljoonan euron lainaa valtuuston takauspäätöksen 27.9.2023 § 90 perusteella. Kuntarahoitus on ohjeistanut tekemään takauspäätöksen uudelleen sen hyväksymin sanamuodoin. Näin ollen valtuuston syyskuussa tekemä päätös tuodaan uudelleen käsiteltäväksi siten, että päätösesityksen ensimmäinen kohta on jaettu kahteen päätöskohtaan ja päätöskohtien sanamuotoja on tarkennettu.

Toimivalta: kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Lisätietoja talousjohtaja Kari Auvinen, puh. 050 68148

Kunnanhallitus	§ 227	18.09.2023
Kunnanvaltuusto	§ 90	27.09.2023
Kunnanhallitus	§ 272	13.11.2023

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se päättää

1. myöntää Lempäälän Vesi Oy:n siirtoviemärin ja Saikan alueen vesihuollon rakentamiseen otettavalle pääomaltaan enintään 1,2 miljoonan euron määräiselle ja maksuajaltaan 10 vuoden pituiselle investointilainaa koskevalle luotolle täysimääräisen 100 %:n omavelkaisen takauksen; ja
2. vahvistaa, että omavelkainen takaus kattaa täysimääräisesti luoton koko velkapääoman lisäksi luoton korot, viivästyskorot ja perimiskulut ja muut luottoehtojen mukaiset maksuvelvoitteet.
3. hyväksyä takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen.
4. periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
5. tarkastaa tämän pykälän kokouksessaan.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Otteet Lempäälän Vesi Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja

Tiedoksi talousprosessi

Kunnanhallitus	§ 118	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 51	22.05.2023
Kunnanhallitus	§ 273	13.11.2023

Lempäälän Lämpö Oy:n lainantaka-kaus kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 118

Valmistelija kunnanjohtaja Heidi Rämö, talousjohtaja Kari Auvinen, johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Lempäälän kunnalla on uusi kaava-alue Saikassa ja alueen tontinluovutukset alkavat syksyllä 2023. Lempäälän Lämpö Oy (myöh. Lempäälän Lämpö) aikoo rakentaa kaukolämpöverkkoa uudelle kaava-alueelle sekä kaukolämmön ja kaukokylmän tuotannon. Samassa yhteydessä Saikan alueella nyt sijaitseva kaasulinja tulee siirtää kaavan osoittamalla tavalla (KV 25.11.2020 § 75, kaavanumero 2093).

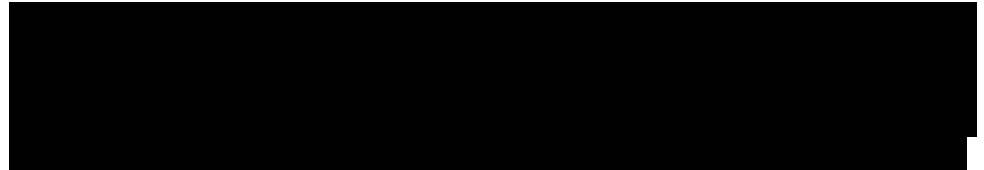
Lempäälän Lämmön tarkoituksena on rahoittaa kyseinen investointikokonaisuus 20 vuoden laina-ajalle kilpailutettavalla investointilainalla, joka edellyttää kunnan omavelkaisen lainantakauksen. Osa investointikokonaisuudesta rahoitettaisiin kunnan pääomituksella eli sijoituksella Lempäälän Lämmön sijoitetun vapaan pääoman rahastoon (SVOP) sekä yhtiön omilla varoilla. Lempäälän Lämpö Oy:n hallitus on välittänyt kuntaan asiaa koskevan pyynnön 26.4.2023. Yhtiön hallitus on käsitellyt investoinnin rahoittamista ja toteaa, että investoinnin rahoitusrakenteen tulisi olla seuraava:

Investointihankkeen suunniteltu rahoitusrakenne		Rahoituksen ajankohta
Lempäälän kunnalta (omistaja) pyydettävä sijoitus SVOP-rahastoon	700 000 euroa	Syyskuu 2023
Lempäälän kunnalta (omistaja) pyydettävä lainantaka-kaus kilpailutettavaan investointilainaan	1,2 miljoonaa euroa	2024
Yhtiön omat varat		
Investointihankkeen rahoitus yhteensä		2023-2025

Yhtiön kannalta esitetty rahoitusrakenne on kustannuksiltaan ennustettavin. Mikäli rahoitusrakenne koostuisi kokonaan lainarahoituksesta, vaikuttaisi se merkittävästi yhtiön rahoituskustannuksiin niitä nostaen.

Kunnanhallitus	§ 118	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 51	22.05.2023
Kunnanhallitus	§ 273	13.11.2023

Lempäälän Lämpö on täydentänyt rahoituspyyntöään ja yhtiö esittää lainantakauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnitystä arvioltaan noin 8 miljoonan euron taseomaisuuteen.

Lempäälän Lämmön tulevien vuosien (2023–2026) investointien vaatima lainamäärä on yhteensä [REDACTED] miljoonaa euroa. Kaikkia suunniteltuja investointeja koskeva lainanotto vaikuttaa yhtiön riskiin, sillä tulevien vuosien korkotaso on vaikeasti ennustettavissa.

Nykyinen Lempäälän kunnan osakepääoma Lempäälän Lämpö Oy:ssä on 121 095,31 euroa.

Lempäälän kunnan rahoitusratkaisu

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Lempäälän Lämpö Oy on Lempäälän kunnan täysin omistama kuntakonsernin tytäryhtiö. Yhtiön investointihanke toteuttaa Lempäälän kuntastrategiaa ja siinä esiin nostettua Marjamäen alueen kehittämistä. Takaussitoumuksen antaminen yhtiön kuntakehitystä edistävälle investointihankkeelle kuuluu kunnan toimialaan. Takauksen myöntämiselle ei ole tämän johdosta estettä.

Lainan takaaminen ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Lainan takaamiseen ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä ja lisäksi yhtiö esittää takaukselle asianmukaista vastavakuutta, joka on kiinteistökiinnitys.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Kunnan tulee huomioida nämä valtioneuvoston päätökset myös tytäryhtiön lainan takaamiseen liittyvissä ratkaisuissa (HE 268/2014, s. 231).

Euroopan komission (2008/C 155/02) mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, että yksittäinen kunnan takaus ei ole valtiontukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa

Kunnanhallitus	§ 118	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 51	22.05.2023
Kunnanhallitus	§ 273	13.11.2023

2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika)
3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitusitoumuksen määrästä
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta

Jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi

Lähtökohtaisesti kyseessä ei ole valtiontuki, jos kunnan takaus ei tuo etuja yhtiölle – eli jos takaus luodaan ehdoilla, jotka yksityinen toimija voisi markkinatalouden tavanomaisin ehdoin hyväksyä. Takauksesta tulee näin ollen maksaa markkinaperusteinen hinta: takausprovisio (%). Jos takauksesta maksettu hinta on vähintään yhtä korkea kuin vastaava rahoitusmarkkinoilla esiintyvä takauksen viitemaksu, takaus ei ole tukea (HE 268/2014, s. 44). Takausprovisioksi esitetään 0,7 %.

Kunnanvaltuuston takauspäätöksen jälkeen Lempäälän Lämpö kilpailuttaa investointilainan. Kilpailutuksen jälkeen kunnanhallitus merkitsee tiedoksi kilpailutetun lainan ehdot. Todettakoon, että takauspäätöksen täytäntöönpano ei ole mahdollista ilman kunnanvaltuuston takauspäätöksen lainvoimaa (KHO:2012:9).

Lempäälän kunnan talousarviossa ei ole vuodelle 2023 varattu määrärahaa SVOP-sijoitukselle. SVOP-sijoitus edellyttää lisämäärärahan myöntämistä talousarvion investointiosaan irtaimen omaisuuden hankeryhmään.

Valmistelutekstin peitetyt osat ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 24 §:n 1. mom kohdan 17 perusteella.

Toimivalta: kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Hallintosäännön 8. luvun 8 §:n mukaan valtuusto päättää lainan ottamisesta, lainan antamisesta sekä sijoitustoimintaa koskevista yleisistä periaatteista. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Talousarvioon sisältyvän pitkäaikaisen lainan ottamisesta päättää talousjohtaja. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kunnanhallitus.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää talousarviosta ja näin ollen myös talousarvioon tehtävistä muutoksista (lisämääräraha).

Lisätietoja kunnanjohtaja Heidi Rämö, heidi.ramo@lempaala.fi, 040 133 7803

Kunnanhallitus	§ 118	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 51	22.05.2023
Kunnanhallitus	§ 273	13.11.2023

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se rahoittaa Lempäälän Lämpö Oy:n investointia kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon seuraavasti:

1. kunnanvaltuusto myöntää Lempäälän Lämpö Oy:lle enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen 20 vuoden laina-ajalle yhtiön hakemalle investointilainalle sisältäen lainan pääoman, koron, mahdolliset viivästyskorot ja perimiskulut sekä muut lainan liitännäiskulut
2. kunnanvaltuusto hyväksyy takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksen
3. kunnanvaltuusto päättää periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
4. kunnanvaltuusto myöntää vuoden 2023 talousarvion investointiosaan (irtaimen omaisuuden hankeryhmä) 700 000 euron lisämäärärahan
5. kunnanvaltuusto hyväksyy, että Lempäälän kunta tekee 700 000 euron sijoituksen Lempäälän Lämpö Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP)

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja Jani Saikkonen poistui kokouksesta ennen tämän pykälän käsittelyä klo 17.39.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Lempäälän Lämpö Oy:n toimitusjohtaja Toni Laakso saapui kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 17.39 ja poistui kokouksesta ennen tämän pykälän päätöksentekoa klo 18.02.

Otteet Lempäälän Lämpö Oy

Tiedoksi talouspalvelut

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 51

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto rahoittaa Lempäälän Lämpö Oy:n investointia kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon seuraavasti:

1. kunnanvaltuusto myöntää Lempäälän Lämpö Oy:lle enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen 20 vuoden laina-ajalle yhtiön hakemalle investointilainalle sisältäen lainan pääoman, koron, mahdolliset viivästyskorot ja perimiskulut sekä muut lainan liitännäiskulut
2. kunnanvaltuusto hyväksyy takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksen
3. kunnanvaltuusto päättää periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena

Kunnanhallitus	§ 118	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 51	22.05.2023
Kunnanhallitus	§ 273	13.11.2023

olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
4. kunnanvaltuusto myöntää vuoden 2023 talousarvion investointiosaan (irtaimen omaisuuden hankeryhmä) 700 000 euron lisämäärärahan
5. kunnanvaltuusto hyväksyy, että Lempäälän kunta tekee 700 000 euron sijoituksen Lempäälän Lämpö Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP)

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Otteet Lempäälän Lämpö Oy

Tiedoksi Talousprosessi

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 273
4/00.01.02/2023

Valmistelija talousjohtaja Kari Auvinen

Valtuusto päätti 22.5.2023 § 51 myöntää Lempäälän Lämpö Oy:n investointilainalle enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen. Tämän jälkeen Kuntarahoituksen lakiosasto on tarkentanut kuntien takauspäätösten sanamuotovaadetta yksityiskohtaisemmaksi.

Kuntarahoitus on ohjeistanut tekemään takauspäätöksen uudelleen sen hyväksymin sanamuodoin. Näin ollen valtuuston toukokuussa tekemä takauspäätös tuodaan uudelleen käsiteltäväksi siten, että päätösesityksen ensimmäinen kohta on jaettu kahteen päätöskohtaan ja päätöskohtien sanamuotoja on tarkennettu.

Valtuusto päätti 22.5.2023 § 51 sekä lainantakauksesta että sijoituksesta yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon. Ainoastaan lainantakausta koskeva päätös käsitellään uudelleen.

Toimivalta: kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Lisätietoja talousjohtaja Kari Auvinen, puh. 050 68148

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se päättää
1. myöntää Lempäälän Lämpö Oy:n kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon otettavalle pääomaltaan enintään 1,2 miljoonan euron määräiselle ja maksuajaltaan 20 vuoden pituiselle investointilainaa koskevalle luotolle täysimääräisen 100 %:n omavelkaisen takauksen; ja
2. vahvistaa, että omavelkainen takaus kattaa täysimääräisesti luoton koko velkapääoman lisäksi luoton korot, viivästyskorot ja perimiskulut ja muut luottoehtojen mukaiset maksuvelvoitteet.
3. hyväksyä takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksen.

Lempäälän kunta		Pöytäkirja	17/2023	31
Kunnanhallitus	§ 118	08.05.2023		
Kunnanvaltuusto	§ 51	22.05.2023		
Kunnanhallitus	§ 273	13.11.2023		

4. periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja Jani Saikkonen ei osallistunut esteellisenä (yhteisöjäävi) tämän pykälän käsittelyyn eikä päätöksentekoon.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 17.13.

Otteet

Lempäälän Lämpö Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja

Tiedoksi

talousprosessi

Kunnanhallitus

§ 260

30.10.2023

Kunnanhallitus

§ 274

13.11.2023

Konsernijohdon omistajaohjaus, Lempäälän Vuokrakodit Oy / hallituksen jäsenen ja puheenjohtajan nimeäminen

Kunnanhallitus 30.10.2023 § 260

Valmistelija johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Valtuutettu ja Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallituksen puheenjohtaja Kirsi Kallio on menettänyt vaalikelpoisuutensa kunnan luottamustoimiin (KV 25.10.2023 § 93). Vaalikelpoisuuden menettämistä koskevan päätöksen yhteydessä valtuusto päätti pyytää kunnanhallitusta valmistelemaan konserniohjauksen Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallituksen uudelleen valinnasta.

Hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanhallitus nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen. Lempäälän Vuokrakodit Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu neljä (4) varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Hallituksen puheenjohtajan valitsee yhtiökokous.

Hallituksen jäsenten valinnassa tulee huomioida kuntalain 47 §:n mukainen riittävä osaaminen sekä tasa-arvolaki. Kuntalain 47 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Tasa-arvolain 4 a §:n 2. momentin mukaan jos kuntaenemmistöisellä yhtiöllä on luottamushenkilöistä koostuva johto- tai hallintoelin, toimielimessä tulee olla tasapuolisesti sekä naisia että miehiä, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Kunnan konserniohjeen mukaan tytäryhteisön hallituksen jäsenten velvoitteet ja vastuut perustuvat osakeyhtiölakiin, muihin lakeihin ja yhtiöjärjestykseen. Hallitukselta edellytetään huolellista toimimista yhtiön etua edistäen sekä lojaliteettivelvollisuutta suhteessa yhtiöön ja kaikkiin sen osakkeenomistajiin.

Lempäälän Vuokrakodit Oy on Lempäälän kunnan 100 %:sti omistama tytäryhtiö. Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä, ostaa ja vuokrata alueita, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja, ostaa ja myydä huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita sekä myydä isännöintipalveluja.

Toimivalta: hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanhallitus nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen. Hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanjohtaja valmistee tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessin ja esittelee kunnan ehdokkaat kunnanhallitukselle.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 260
§ 274

30.10.2023
13.11.2023

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää nimetä kunnan ehdokkaan Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallitukseen Kirsi Kallion tilalle sekä nimetä puheenjohtajaehdokkaan. Kunnanhallituksen omistajaohjauksen toimeenpanee kunnanjohtaja.

Käsittely

Keskustelun kuluessa kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että asia jätetään pöydälle.

Päätös

Kunnanhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Otteet

Kirsi Kallio, Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallitus ja toimitusjohtaja

Tiedoksi

hallintoprosessi

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 274
743/00.00.01/2023

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää nimetä kunnan ehdokkaan Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallitukseen Kirsi Kallion tilalle sekä nimetä puheenjohtajaehdokkaan. Kunnanhallituksen omistajaohjauksen toimeenpanee kunnanjohtaja.

Päätös

Kunnanhallitus päätti nimetä kunnan ehdokkaaksi Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallitukseen ja hallituksen puheenjohtajaksi Kirsi Kallion tilalle Satu Lepolan. Lisäksi kunnanhallitus nimesi kunnan ehdokkaaksi Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallituksen varajäseneksi Markku Huhdanpään. Kunnanhallituksen omistajaohjauksen toimeenpanee kunnanjohtaja.

Otteet

Kirsi Kallio, Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallitus ja toimitusjohtaja

Tiedoksi

hallintoprosessi

Kunnanhallitus

§ 261

30.10.2023

Kunnanhallitus

§ 275

13.11.2023

Konsernijohdon omistajaohjaus, Lempäälän Lämpö Oy / Lempäälän Energia Oy:n hallituksen jäsenen nimeäminen

Kunnanhallitus 30.10.2023 § 261

Valmistelija johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Lempäälän kunnan luottamushenkilönä ja Lempäälän Energia Oy:n hallituksen jäsenenä toimiva Toni Kallio on menettänyt vaalikelpoisuutensa kunnan luottamustoimiin (KV 25.10.2023 § 93). Vaalikelpoisuuden menettämistä koskevan päätöksen yhteydessä valtuusto päätti pyytää kunnanhallitusta valmistelemaan konserniohjauksen Lempäälän Energia Oy:n hallituksen uudelleen valinnasta.

Hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanhallitus nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin. Lempäälän Energia Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään viisi (5) varsinaista jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Hallituksen jäsenten valinnassa tulee huomioida kuntalain 47 §:n mukainen riittävä osaaminen sekä tasa-arvolaki. Kuntalain 47 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Tasa-arvolain 4 a §:n 2. momentin mukaan jos kuntaenemmistöisellä yhtiöllä on luottamushenkilöistä koostuva johto- tai hallintoelin, toimielimessä tulee olla tasapuolisesti sekä naisia että miehiä, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Kunnan konserniohjeen mukaan tytäryhteisön hallituksen jäsenten veloitteet ja vastuut perustuvat osakeyhtiölakiin, muihin lakeihin ja yhtiöjärjestykseen. Hallitukselta edellytetään huolellista toimimista yhtiön etua edistäen sekä lojaliteettivollisuutta suhteessa yhtiöön ja kaikkiin sen osakkeenomistajiin.

Lempäälän Energia Oy on Lempäälän Lämpö Oy:n 100 %:sti omistama tytäryhtiö. Lempäälän Lämpö Oy on Lempäälän kunnan 100 %:sti omistama tytäryhtiö. Näin ollen kunnan omistajaohjaus annetaan Lempäälän Lämmön kautta. Lempäälän Energian toimialana sähkön, höyryn, lämmön sekä muiden energiatuotteiden ja palveluiden tuottaminen, hankkiminen, myynti ja välittäminen sekä näihin liittyvien verkostojen rakentaminen, laitteiden omistus, käyttö- ja huoltotoiminnot sekä veden käsittely. Yhtiö voi omistaa toimintaansa liittyviä kiinteistöjä ja rakennuksia.

Toimivalta: hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanhallitus nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin. Hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanjohtaja valmistelee tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessin ja esittelee kunnan ehdokkaat kunnanhallitukselle.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 261
§ 275

30.10.2023
13.11.2023

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää nimetä kunnan ehdokkaan Lempäälän Energia Oy:n hallitukseen Toni Kallion tilalle. Kunnanhallituksen omistajaohjauksen toimeenpanee kunnanjohtaja.
Käsittely	Keskustelun kuluessa kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että asia jätetään pöydälle.
Päätös	Kunnanhallitus päätti jättää asian pöydälle.
Otteet	Toni Kallio, Lempäälän Lämpö Oy:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, Lempäälän Energia Oy:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja
Tiedoksi	hallintoprosessi

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 275
743/00.00.01/2023

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää nimetä kunnan ehdokkaan Lempäälän Energia Oy:n hallitukseen Toni Kallion tilalle. Kunnanhallituksen omistajaohjauksen toimeenpanee kunnanjohtaja.
Päätös	Kunnanhallitus päätti nimetä kunnan ehdokkaaksi Lempäälän Energia Oy:n hallitukseen Toni Kallion tilalle Jani Saikkosen. Kunnanhallituksen omistajaohjauksen toimeenpanee kunnanjohtaja.
Otteet	Toni Kallio, Lempäälän Lämpö Oy:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, Lempäälän Energia Oy:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja
Tiedoksi	hallintoprosessi

Kunnanvaltuuston 30.8.2023, 27.9.2023 ja 25.10.2023 pidettyjen kokousten päätösten täytäntöönpano ja laillisuus

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 276

99/00.01.01/2021

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja huolehtii valtuuston päätösten laillisuuden valvonnasta.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Koska kunnanvaltuuston päätökset ovat syntyneet laillisessa järjestyksessä, eikä valtuusto ole päätöksiä tehdessään mennyt toimivaltansa ulommaksi, kunnanhallitus panee 30.8.2023, 27.9.2023 ja 25.10.2023 pidettyjen kunnanvaltuuston kokousten päätökset täytäntöön.

Kunnanjohtajalla on oikeus antaa kunnanhallituksen puolesta tarpeelliset määräykset ja ohjeet, jotka ovat tarpeen täytäntöönpanossa.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Vastaus valtuustoaloitteeseen vaikuttamistoimielinten asiantuntemus käyttöön

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 126

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Lempäälän kunnan hallintosäännön 14 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n mukaan aloitteen käsittelee 8 kuukauden kuluessa se viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 26.4.2023 valtuutettu Tuula Petäkoski-Hult jätti 30 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen ”**Vaikuttamistoimielinten asiantuntemus käyttöön**”.

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen hallintoprosessiin valmisteltavaksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Tiedoksi

hallintoprosessi

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 277
373/00.01.02/2023

Valmistelija hyvinvointisuunnittelija Anna Mäkelä, järjestösuunnittelija Anu Nevalainen ja hallintosihteeri Emma Tammelin

Taustaa

26.4.2023 jätetyssä valtuustoaloitteessa esitetään, että Lempäälän kunnan vaikuttamistoimielimille ja näiden edustajille mahdollistetaan tosiasiallinen osallistuminen asioiden valmisteluun ja mielipiteiden edistämiseen Kuntalain ja Kuntaliiton ohjeiden mukaisesti. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Lempäälän kunnan hallintosääntöön tulee tehdä tarvittavat muutokset, jotta ansiomenetykskorvausten maksaminen on mahdollista myös vaikuttamistoimielinten edustajille.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 126
§ 277

08.05.2023
13.11.2023

Vaikuttamistoimielimet ovat vaikuttamis- ja kuulemiskanavia, jotka kunnanhallituksen on asetettava, ja joille on järjestettävä niiden toimintaedellytykset. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen 1.1.2023 ei ole muuttanut tätä tilannetta, mutta hyvinvointialueilla on omat vaikuttamistoimielimensä.

Vaikuttamistoimielimet ovat siis edustamansa väestöryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia. Sen sijaan ne eivät ole varsinaisia toimielimiä, eivätkä siten kunnan viranomaisia. Niiden jäsenet ja varajäsenet eivät myöskään ole luottamushenkilöitä, eivätkä näin ollen toimi virkavastuulla.

Kuntaliitto ohjeistaa, että kuntien tulisi hyödyntää vaikuttamistoimielimiä monissa eri tilanteissa, kuten strategioiden, talousarvion, osallistuvan budjetoinnin, kaavoituskatsausten, kehittämissuunnitelmien, hyvinvointisuunnitelmien ja -kertomusten, osallisuusohjelman, palveluiden järjestämisen sekä organisaatiomuutosten vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Lempäälän kunta pyrkii noudattamaan tätä suositusta ja edistämään kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia. Tyypillisimmin vaikuttamistoimielimet osallistuvat päätöksentekoon aloitteillaan ja lausunnoillaan. Lempäälässä pyritään edistämään lisäksi ketterää vaikuttamista ilman hallinnollisesti vaikeita käsittelyprosesseja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan (6 §) kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Lempäälän kunnan hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteeseen kuuluvien ikäryhmittäisten kumppanuustiimien on tarkoitus osaltaan toteuttaa tätä tehtävää. Yhteistyörakenne on hyväksytty osana Lempäälän kunnan hyvinvointisuunnitelmaa kunnanvaltuustossa 31.8.2022 ja kumppanuustiimit ovat aloittaneet toimintansa vuoden 2023 alusta. Rakennetta sekä toimintaa arvioidaan ensimmäisen toimintavuoden lopulla. Jotta kunnan työntekijöiden poikkihallinnollinen yhteistyö eri toimialojen välillä toteutuisi kumppanuustiimeissä suunnitellusti, kokoontuvat kumppanuustiimit pääasiassa virka-aikana.

Hyvinvoinnin edistämisen rakenteen työryhmien toimintaan ei ole erikseen varattuna tällä hetkellä määrärahaa. Systemaattista yhteistyötä hyvinvoinnin edistämisessä on edelleen kehitettävä vaikuttamistoimielimien, järjestöjen ja muiden Lempäälässä toimivien yhteisöjen kanssa kumppanuustiimirakenteen kehittämisen ohella. Vaikuttamistoimielinten roolia hyvinvointisuunnitelmien, -ohjelmien ja -raporttien valmistelussa on tarkoitus vahvistaa ja suunnitelmatyöhön osallistumisen prosesseja selkiyttää. Lisäksi järjestöyhteistyön rakenteisiin ollaan valmistelemassa erillistä hyvinvoinnin edistämisen teemafoorumia, joka tarjoaisi kumppanuustiimejä laajemman alustan yhteistyölle järjestöjen kanssa.

Osallisuuden edistämiseen liittyviä tarpeita, prosesseja ja rakenteita ollaan kehittämässä laajemmin syksyllä 2023 käynnistyvässä Kiinnity kuntaasi -kärkihankkeessa. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen on koko kuntaa koskettava asia, joka ei kehity tyhjiössä vaan tarvitsee ihmisten lisäksi turvallisen ympäristön, aidon dialogisen suhteen ja

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 126
§ 277

08.05.2023
13.11.2023

yhteiskehittämistä. Hankkeen tuotoksena luodaan osallisuusohjelma yhteistyössä kuntalaisten, luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja vaikuttamistoimielinten kanssa. Osallisuusohjelma tulee jatkossa toimimaan ohjenuorana kunnan osallisuustyölle ja se on tarkoitus liittää osaksi kunnan hyvinvointisuunnitelmaa.

Kunnassa valmistellaan tällä hetkellä päätösten ennakkovaikutusten arviointia. Valmistelussa huomioidaan vaikuttamistoimielinten rooli niin, että vaikutusmahdollisuudet ovat valmistelussa olevaan asiaan liittyen oikeassa suhteessa ja vaikutusmahdollisuudet ovat tasalaatuisia sekä systemaattisia jo valmisteluvaiheen huomioivia.

Lempäälän kunnan hallintosäännön mukaan vaikuttamistoimielimillä on suora aloiteoikeus valtuuston kokouksissa ja hallintosäännön palkkiosäännössä on jo huomioitu vaikuttamistoimielinten osalta kokouspalkkiot. Tällä hetkellä seniorineuvostolla on kokoussihteerinä kunnan hallintosihteerinä ja nuorisovaltuuston osalta on käynnistetty lautakuntakummitoiminta. Kunta ottaa huomioon vaikuttamistoimielinten lausunnot ja aloitteet kunnan päätöksenteossa.

Vaikuttamistoimielinten osaamista on hyödynnetty muun muassa kuntastrategian valmistelussa, kaavaprosesseissa ja tarvittaessa järjestetty työpajoja hankkeiden yhteydessä. Tunnistamme kuitenkin, että vaikuttamistoimielinten hyödyntämisessä on kehitettävää. Kunnassa pyritäänkin jatkossa kehittämään yhteistyötä molempia osapuolia palvelevalla tavalla esimerkiksi päätösten ennakkovaikutusten arvioinnin prosessissa.

Ansionmenetykskorvaus on tarkoitettu korvaamaan vaaleilla valituille luottamushenkilöille korvaukseksi ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä. Vaikuttamistoimielimet eivät ole kunnan toimielimiä eivätkä jäsenet ole kunnan luottamushenkilöitä, joten ansionmenetykskorvausten maksaminen ei ole perusteltua.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 1337 485 ja
hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 3839 076

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite   Valtuustoaloite, Vaikuttamistoimielinten asiantuntemus
14   käyttöön

Vastaus valtuustoaloitteeseen työryhmä- tai valiokuntatyöskentelyn kautta käsiteltävästä väestöennustekeskustelusta

1459/00.02.04.00/2019

KHAL 18.11.2019 § 336 Kunnanvaltuusto vastaanotti kokouksessaan 30.10.2019 Maikki Hämäläinen-Ylikahrin ja 21 muun valtuutetun ja varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen koskien työryhmä- tai valiokuntatyöskentelyn kautta käsiteltävästä väestöennustekeskustelusta.

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintopäällikkö Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Kunnanjohtajan ehdotus **Kunnanhallitus** päättää lähettää valtuustoaloitteen hyvinvointilautakunnalle valmisteltavaksi yhteistyössä sivistyslautakunnan, yhdyskuntatalautakunnan ja hallintoprosessin kanssa.

Päätös **Kunnanhallitus** hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 278

638/00.01.02/2023

Valmistelija: hallintopäällikkö Riku Rekonen, sivistysjohtaja Nina Lehtinen, yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa

Valtuustoaloitteessa kysytään, onko väestönmuutos kunnassamme uhka vai mahdollisuus? Valtuustoaloitteessa esitetään, että kunnassa nostetaan joko työryhmän tai valiokuntatyöskentelyn kautta väestömuutosennuste keskusteluun. Miten resursseja kohdennetaan uudelleen, miten kasvavan ikäihmisten ryhmän palvelutarpeisiin voidaan vastata ja mm. miten rakennamme ikäystävällisen kunnan.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Kokonaisuutena voidaan pitää väestönmuutosta Lempäälässä mahdollisuutena, ei uhkana. Toteutuneen kehityksen perusteella on arvioitu (lähde: MDI Kuntakortti), että Lempäälässä on vuonna 2040 lähes 28 000 asukasta. Lempäälässä kasvavat kaikki ikäryhmät eli väestörakenne on varsin tasapainoinen. Lempäälän kunta on 10.10.2023 julkaistun tutkimuksen (WSP Finlandin vuotuinen elinvoimavertailu) perusteella erittäin elinvoimainen kunta. Elinvoimaluku perustuu työllisyyteen, yritystoimintaan ja myös mm. väkiluvun muutokseen.

Vuoteen 2040 ulottuva ennuste sisältää oletuksen perussuunnan jatkumisesta nykyisenlaisena, joten kyseessä on arvio, johon sisältyy epävarmuuksia. Vuoden 2023 alusta lukien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt Pirkanmaan hyvinvointialueelle, mikä vaikuttaa oleellisesti palvelutarpeisiin ja resurssien kohdentamiseen sekä

toki myös kunnan tulorahoitukseen. On tärkeää, että toimintaympäristön muutoksista ollaan tietoisia, tulevaan kehitykseen pyritään vaikuttamaan ja muutoksiin reagoidaan riittävän ajoissa.

Yleisesti voidaan todeta, että väestöennusteiden ja muiden elinvoimaan sekä palveluiden järjestämiseen liittyvien indikaattorien seuraaminen on keskeinen osa johtamista ja päätöksentekoa. Lempäälän kunnan strategia hyväksyttiin valtuustossa 25.5.2022 § 97 ja siinä yhteydessä päätettiin katsoa vuoteen 2030 saakka. Strategiatyön yhteydessä toteutettiin laaja toimintaympäristön analyysi, johon sisältyi mm. väestöennustetarkastelu. Kuntastrategia on keskeisin kunnan toimintaa ohjaava asiakirja, jota vuosittain valtuuston päättämät talousarvio ja investointisuunnitelma toteuttavat. Talousarviossa valtuusto päättää viranhaltijavalmistelun pohjalta vuosittain resurssien kohdentamisesta parhaan käytettävissä olevan tiedon perusteella ml. väestöllinen tarkastelu ja palvelutarviden määrittely.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella säännönmukaisesti toteutetaan palveluverkkotarkastelua poikkitoiminnallisena yhteistyönä ja tietojohdamiseen perustuen. Palveluverkkotarkastelua ohjaavat asiakirjat:

- Lempäälän kuntastrategia 2030
- Investointisuunnitelma ja sen resurssien kohdentuminen
- Kiinteistö- ja toimitilojen ohjelma (käsitelty kunnanhallituksessa 2022)
- Varhaiskasvatussuunnitelma sekä esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat

Palveluverkkotarkastelua ohjaavat periaatteet:

- Oikea-aikaiset investoinnit
- Palveluverkon riittävyys ja kestävyys huomioiden muuttuva palvelukysyntä
- Palveluja tukevat tilaratkaisut

Palveluverkkotarkastelu koostuu kolmesta osasta

1. Palveluverkkotarkastelua taustoittava kokonaisuus
2. Palveluverkon tilannekuva
3. Väestö- ja palvelutarve-ennuste Power BI –ympäristössä

- Kokonaisuus on luotu viranhaltijavalmistelun ja päätöksenteon tukimateriaaliksi.
- Palveluverkkotarkastelun aineistoa päivitetään säännöllisesti ja sitä kehitetään lisäämällä siihen talouteen ja toimintaan liittyviä näkyviä ja tunnuslukuja
- Kyseessä on päivittyvä kokonaisuus ja tausta-aineistoon tehdään muutoksia tarpeen mukaan perustuen viimeisimpään tietoon
- Ennusteet pohjautuvat Power BI –raporttiin

Hallintosäännön mukaisesti elinvoimajaosto seuraa ja arvioi kunnan elivoimapalveluiden vaikuttavuutta, elinvoimapolitiittisten tavoitteiden toteutumista sekä elinvoiman ja yritystoiminnan kehitystä. Kunnassa on otettu käyttöön MDI:n Kuntakorttipalvelu. Kuntakortissa on laaja kirjo merkittäviä indikaattoreita ja se on saatavissa myös kunnan verkkosivuilta.

Kyseiset indikaattorit kuvaavat kehitystä ja siitä on luettavissa esimerkiksi väestöennuste vuonna 2040. Kyseiset indikaattorit ovat kaikkien toimielinten käytettävissä harkinnan mukaan.

Valtuustoaloitteessa esitettiin, että kunnassa nostetaan joko työryhmän tai valiokuntatyöskentelyn kautta väestömuutosennuste keskusteluun. Väestömuutosennuste on osa viranhaltijavalmistelua ja poliittisten päätöksentekijöiden tietopohjaa vuosittain esimerkiksi talousarvioprosessin yhteydessä. Hallintosäännön mukaisesti kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalain 39 §:ssä säädetyistä tehtävistä sekä strategisesta suunnittelusta, kuntaympäristön kehittämisen ohjaamisesta, kunnan taloudesta, henkilöstöpolitiikan johtamisesta, hallinnon, organisaation ja johtamisen kehittämisestä, edunvalvonnasta, sidosryhmistä, tiedottamisesta, seudullisesta yhteistyöstä ja kansainvälistymisestä, asunto- ja maankäyttöpolitiikasta ja sen ohjaamisesta, kaavoituksesta, palvelutoimintojen kehittämisestä ja yhteensovittamisesta, riskienhallinnasta sekä sisäisestä valvonnasta. Tarvittaessa on järjestetty valtuustoseminaareja, joissa käydään laajaa kunnan tulevaisuutta linjaavaa keskustelua. Lisäksi lautakunnat käyvät ja voivat käydä väestömuutoksista ja sen edellyttämistä resurssimuutoksista keskustelua aina esimerkiksi talousarvioesityksen, palvelusuunnitelman ja osavuosikatsausten käsittelyn yhteydessä. Ei ole tarkoituksenmukaista perustaa erillistä työryhmää pohtimaan väestömuutosennusteita. Hallintosääntömuutosten yhteydessä Lempäälässä luovuttiin valiokuntamallista ko. valtuustoaloitteen jättämisen jälkeen.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485, sivistysjohtaja Nina Lehtinen, puh. 050 383 9789 ja yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, puh. 050 383 9608.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Liitteet

Liite 15 Valtuustoaloite työryhmä- tai valiokuntatyöskentelyn kautta käsiteltävästä väestöennustekeskustelusta

Lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 279
6/00.01.01/2023

Pöytäkirjat

Viranhaltijapäätökset

Viranhaltijapäätökset 24.10.2023-6.11.2023

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset tiedokseen eikä ota niitä käsiteltäväkseen.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Ilmoitusasiat

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 280
7/00.01.01/2023

1. Pirkkala 2.11.2023
Ympäristöterveyslautakunnan 24.10.2023 kokouksen [pöytäkirja](#)
2. Kuntaliitto 1.11.2023
Kuntaliiton [yleiskirje 17/2023](#) Tasavallan presidentin vaali, kuntien vaaliviranomaiset, vaalien ulkomainonta kuntien luvanvaraisilla alueilla sekä tienvarsimainonta ja -ilmoittelu
3. Kunnanvaltuusto 25.10.2023 § 95 Talousarvion osavuosisikatsaus 31.8.2023 (teams)
4. Tampere 31.10.2023
Tampereen seudun työllisyysalueen työvoimapalveluiden järjestämistä koskevat ilmoitukset työ- ja elinkeinoministeriölle (teams)
5. Orivesi 30.10.2023
Ote Oriveden kaupunginvaltuuston pöytäkirjasta 30.10.2023 § 65 Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimus, suunnitelma palvelujen järjestämiseksi sekä toimitilailmoitus (teams)
6. Pälkäne 30.10.2023
öytäkirjanote: Pälkäneen kunnanvaltuusto 24.10.2023 § 53 Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistyösopimus (teams)

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee ilmoitusasiat tiedokseen.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Kunnanjohtajan ajankohtaiset asiat

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 281
8/00.01.01/2023

Valmistelija kunnanjohtaja Heidi Rämö

Kunnanjohtaja esittelee kokouksessa ajankohtaiset asiat.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee ajankohtaiset asiat tiedoksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 265, § 266, § 269, § 270, § 271, § 272, § 273, § 274, § 275, § 276, § 277, § 278, § 279, § 280, § 281

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 267**KUNNALLISVALITUS §**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lasketa määräaikaan.

Tiedoksisaanti kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viraston aukioloaikana. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti tai faksilla. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä, riippumatta siitä, toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Puhelinnumero 029 56 42210

Faksi 029 56 42269

sähköposti hameenlinna.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja sähköposti, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään muutoksenhakuasian vireillepanijalta [tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu, joka on suuruudeltaan 270 euroa. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä valittajan eduksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 268**MUUTOKSENHAKUKIELTO §****Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)